Numĕrul 25. Adaus la Numĕrul 133 al „Dreptăţii“ din (18) 30 Maiu 1894. Anul I.

# FOAIA DE DUMINECĂ

## A ĐIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

## Intêmplări de preste sĕptĕmână.

### Oprirea comitetului naţional din Sibiiu.

Multe lucruri mari s'au mai intêmplat şi in sĕptĕmâna aceasta. Ministrul de interne a oprit prin fişpanul de la Sibiiu activitatea comitetului naţional central din Sibiiu, pentru că n'are statute intărite de guvern. Cârmuitorii ţĕrii bătuţi la cap din Pesta, orbiţi de patimă şi ingâmfaţi de norocul trecătoriu de aḑi, îşi inchipuesc, că dacă fac o nouă fără-de-lege, un nou lucru fără de minte oprind activitatea comitetului apoi au şi pus pumnul in gură la toată naţia românească şi nu va mai fi nime care se grigească de lupta poporului.

Capii şi cei mai mulţi membri ai comitetului naţional sunt osêndiţi la prinsoare de mai mulţi ani de ḑile. A fost dară pĕcat a mai călca şi legea, a mai vătăma şi constituţiunea şi a se mai face şi de rîsul lumii oprind activitatea unui comitet deja osêndit la mai mulţi ani prinsoare ordinară.

In care ţară constituţională s'a mai intêmplat oare ca partidele politice organisate şi in luptă pentru principii politice contra guvernului se aibe sau se ceară statute intărite de la acel guvern? Care partid politic are statut aprobat de guvern aici la noi, in ţara noastră? Nici unul. Nici cel ce vré se sdrobească naţionalităţile nemaghiare, nici partidul kossuthist, care ar rumpe de tot Ungaria de către Austria, adecă care lucră la spargerea acestei monarchii, care lucră şi luptă contra stării legale de aḑi.

Este greu sĕ nu se umfle omul de rîs şi de compătimire când vede, că ce lucruri nebune poate sevêrşi un guvern, un partid care se svêrcole ca peştele pe uscat in neputinţa sa.

Poporul este aḑi deşteptat, el vede şi simte. Poporul cunoaşte aḑi toată lupta naţională pentru limbă, pentru biserică, pentru drepturi naţionale. Poporul român aḑi ştie că el vré se trăiască şi se-i meargă bine ca Român in această ţară a sa şi ţine ca ferul că el are şi drept de la Dumneḑĕu la această luptă sfântă a sa.

Nu este putere omenească care se scoată dară mai mult din inima poporului român credinţa aceasta şi voinţa sa de a fi una cu toţi fraţii sĕi suferitori şi luptători.

Iacă inţelegerea frăţască şi solidaritatea naţională intre toţi Românii fără deosebire. Aceasta-i mai tare şi mai puternică de cât opririle ministeriali. Nădejdea noastră dară este tare că aḑi vom puté trăi şi lupta şi fără comitet cu statut aprobat de guvern.

Ce au ajuns dară prin oprirea ministerială? Nimic. Ba nu. Rĕul l'au făcut şi mai rĕu. Au batjocorit constituţiunea ţĕrii, au vătĕmat dreptatea, au jignit libertatea şi s'au făcut de rîsul lumii mari şi toate aceste — inzĕdar, că-ci pe poporul român nu l'au moiat, nu l'au infricat, ci l'au făcut şi mai necăgit şi nemulţumit.

Puternicul curs al apei de munte nu se poate opri; el spală din calea sa toată pedeca şi nimiceşte chiar şi regulările dacă nu sunt corecte şi potrivite. Această apă îşi sparge drum chiar şi prin stânci.

Astfel este aḑi şi lupta milioanelor de Români pentru bunurile cele mai sfinte pe acest pămênt. Zădarnice sunt toate pedecile, opririle şi prigonirile omeneşti. Ele se sfarimă de voinţa unui popor trezit şi conştiu.

Curs liber dară desvoltării naţionale pentru poporul românesc, dacă ne place pacea şi inflorirea ţĕrii!

### Căsĕtoria civilă primită.

In şedinţa din 21 Iuniu n. a. c. casa magnaţilor din Budapesta a desbătut şi a votat a doua-oară asupra proiectului de lege despre căsĕtoria civilă.

La intâia-oară proiectul s'a respins cu 21 voturi maioritate. De astadată s'a primit cu 4 voturi maioritate. A fost, cum se ḑice, o invingere slabă şi de tot amărîtă din mai multe pricini.

Primirea legii a făcut mult sânge rĕu in ţară la creştini; numai jidanii şi ai jidanilor s'au bucurat.

Episcopii nostri români şi de astadată au votat contra acelui proiect de lege. Numai Domnul Dr I o s i f G á l, spăhia de la Lucareţ şi mare sfetnic al bisericei, a votat şi de astadată pentru proiectul de lege, a imulţit şi el bucuria jidanilor. Se-i fie de bine.

Dară şi magnaţii sunt preste mĕsură nĕcăgiţi. Contele P a l l a v i c i n i a ţinut următoarea vorbire: E u s u m d i n a d ê n c u l i n i m e i m e l e c o n t r a a c e s t e i l e g i, p e n t r u c ă p r i n e a v ĕ d p e r i r e a m o r a l i t ă ţ i i p a t r i e i ş i a p o p o r u l u i m e u m a g h i a r. A c e s t p r o i e c t d e l e g e s'a n ă s c u t i n u m b r a f u r c i l o r f r a n c e s e i n t r'u n c e a s r ĕ u. A f u r i s i t e l e f o i j i d a n e n e b a g ă v i n ă c ă s u n t e m i l o i a l i, c ă-c i l a n o i j i d a n i i l e f a c t o a t e. L o r l i s e i n c h i n ă t o a t ă l u m e a, n u m a i n o i n u n e i n c h i n ă m l o r. E u i u b e s c p e f i e-c a r e m a g h i a r d e o p o t r i v ă p e c e l i n i s m e n e, c a ş i p e c e l i n m ĕ t a s ă c ă-c i s u m l i b e r a l, i n s ĕ a c e s t p r o i e c t d e l e g e n u-l p o t p ă r t i n i n i c i c â n d ş i n i c i o d a t ă p e n t r u c ă e l n i m i c e ş t e p a t r i a ş i n a ţ i u n e a m e a ş i r a s a m a g h i a r ă. 'L u r ĕ s c d i n a d ê n c u l s u f l e t u l u i p e n t r u c ă a c e l p r o i e c t n u m a i j i d o v i m e i v a f o l o s i.

Contele Ferdinand Z i c h y, capul opoşiţiunii din casa magnaţilor, a ţinut o vorbire tare ameninţătoare neobicinuită intre magnaţi. El a ḑis, că oposiţiunea din casa magnaţilor v a i n c e p e a c u m a a g i t a ţ i u n e a i n t r e p o p o r u l d i n ţ a r a i n t r e a g ă, p e n t r u c a s ĕ s e s c h i m b e, a d e c ă s ĕ s e ş t e a r g ă a c e a l e g e.

Toată oposiţiunea a aplaudat această declaraţiune şi de aici dară se poate crede că din acest proiect cu greu se va face lege şi dacă se va face lege atunci nici pacea confesională, nici cea civilă nu vor avé mult folos din acea lege.

Se pare că chiar şi foilor maghiare li groază de triumful acestui proiect de lege. Astfel foaia „Magyarország“ in numĕrul sĕu 177 scrie următoarele:

Acea una este sfântă şi sigură, că maioritatea de patru voturi am ajuns-o cu estraordinariu mare preţ. Am têrêit cinstea Coronei in lupta partidelor, am degradat autoritatea guvernului in mocirla apucăturilor şi a têrêiturilor, am excitat la o mĕsură ne mai pomenită frecările confesionale şi am oferit nutremênt nou nemulţumirii naţionalităţilor. Cu un cuvênt am plătit scump şi amar invingerea de aḑi. Numai de am avé vr'un folos de ea.

Stăpânirea ţĕrii umblă acuma sĕ se desbată şi sĕ se primească in fuga calului celelalte proiecte de legi bisericeşti, pre cum cel despre primirea sau recepţiunea legii jidane, despre libera exercitare religionară şi altele.

Se pricepe de sine, că dacă la noi astfel de legi de mare insĕmnĕtate se cern şi se primesc aşa in fuga mare, apoi parlamentarismul a şi devenit la noi o goală formalitate şi nu e mirare dacă mai târḑiu ţara sufere de multe şi mari neajunsuri in urma legilor multe şi necoapte.

### Inspectare militară in România.

Sâmbĕtă, la orele 5 şi jumĕtate seara, M. S. Regele, insoţit de adjutantul de serviciu, a mers in tabăra de la C o t r o c e n i spre a inspecta regimentele de infanterie Mihaiu-Viteazu No. 6 şi Ilfov No. 21.

La sosire, suveranul fù intêmpinat de Dl general Arion, comandantul corpului II de armată, cu stat-majorul seu; Dl general Vlădescu, şeful Casei militare regale; Dl general Lahovari, comandantul divisiei IV de infanterie, cu stat-majorul sĕu; Dl colonel

Gorjan, comandantul pieţei; Dl colonel Rasty, prefectul poliţiei Capitalei.

Şeful suprem al armatei trecù pe d'inaintea regimentelor, aşeḑate in linie de bătae, in aclamaţiunile entusiaste ale trupei; comandanţii regimentelor respective presentară raportul Majestăţei Sale.

Regele inspectă mai ânteiu recruţii regimentului Ilfov, formaţi in două companii, asupra mânuirei armelor, focurilor; apoi executară marşuri şi diferite mişcări din scoala de companie.

Majestatea Sa trecù apoi la batalionul permanent, unde ordonă a se executa scoala de batalion.

Suveranul inspectă in urmă regimentul Mihaiu-Viteazu in acceaşi ordine ca şi a regimentului Ilfov. In urmă avù loc defilarea.

M. S. Regele strînse apoi pe toţi oficierii in giurul Sĕu, spre a face diferite observaţii, arătând insemnătatea instrucţiunei individuale a soldatului, pentru care oficierul trebue a avé cea mai mare băgare de seamă, acesta fiind singurul mijloc care asigură oficierului putinţa de a avé trupa in mână in ori-ce impregiurare.

Majestatea Sa visită apoi infirmeria, bucătăriile şi baracele permanente ale acestor două regimente; apoi, mulţumind Dlui general Arion, general Lahovari şi comandanţilor de regimente de starea in care a găsit trupa, a pornit la Palat, unde a sosit la orele $7^{1}/_{2}$ seara. —

Duminecă, la orele 10 seara, M. S. Regele, impreună cu AA. LL. RR. Principele Ferdinand, şi Principesa Maria, urmaţi de suite, au mers la Atheneu pentru a asista la balul dat de studenţii universitari, sub patronagiul Dnei Eufrosina Catargi.

La sosire, suveranul şi Alteţele Lor Regale au fost intêmpinaţi de Dl Lascar Catargi, preşedintele consiliului, cu Dna; Dl ministru Al. Lahovari, cu Dna; Dl C. Esarcu, vice-preşedinte al Atheneului; de comitetul studenţilor organisatori ai balului, pre cum şi de mai multe persoane din inalta societate.

Dna Eufrosina Catargi şi Dnii D. Tătuşescu şi Stefănescu-Goangă, studenţi universitari, oferiră câte un prea frumos buchet de flori Principesei Maria.

M. S. Regele, impreună cu Alteţele Lor Regale intrară in sala cea mare de danţ, foarte frumos impodobită şi iluminată, unde au făcut cerc, bine-voind o vorbi cu persoanele presente, pre cum şi cu cea mai mare parte dintre studenţi, cari se adunase in mare numĕr impregiurul Suveranului.

In urmă, Regele şi Alteţele Lor Regale S'au coborît in grădina Atheneului, splendid iluminată şi impodobită, oprindu-Se pe la diferitele chioşcuri, unde cumpĕrară mai multe obiecte şi un mare numĕr de bilete de loterie pe cari le impărţiau studenţilor. —

### Asasinarea lui Carnot.

Pre când lumea abia trecuse la ordinea ḑilei preste atentatul indreptat contra ministrului-president Crispi, firul telegrafic vesteşte in un nou atentat, care de astadată şi-a avut victimă pe unul dintre cei mai onorabili bărbaţi de stat ai Europei. Anume in contra lui Carnot, preşedintele republicei francese s'a comis in Lyon un atentat asasin. Aceasta telegramă a pus in ferbere nu numai naţiunea francesă, dar a produs o deprimare generală preste tot locul, unde acea ştire a putut străbate.

Preşedintele Carnot impreună cu ministrul-president Dupuy plecase la oraşul Lyon incă Sâmbătă spre a deschide esposiţiunea de acolo. Seara la $9^{1}/_{2}$ oare a plecat la teatru, unde in momentul când se da jos din trăsură un tiner s'a apropiat de el şi i-a infipt pumnalul in piept. Mâna asasină a fost bine dresată, ear' lovitura sigură, căci Carnot preste două oare şi-a dat ultima resuflare in casa prefectului din Lyon.

După comiterea atentatului asasinul a cercat se scape cu fuga, dar a fost prins şi cu mare incordare a putut poliţia se-l apere de furia publicului adunat, care voia se-l sfăşie. Chiar şi după ce a fost condus in inchisoare, trupe indoite de soldaţi şi poliţişti au fost nevoite a reţiné cu forţa pe publicul infuriat, care la tot momentul cerca a pĕtrunde inlăuntru spre a face asasinului judecata momentană dictată de indignarea generală.

Contele Sadi-Carnot s'a născut in Limoges la 11 August 1837. Nepot al nemuritoriului reintemeetoriu al armatei franceze pe timpul marei revoluţiuni, al lui „Carnot cel mare“, şi fiu al lui Ipolit Lazar Carnot renumit ca publicist şi bărbat de stat, de la 1857—63 a cercetat politechnica şi a absolvat şcoala de poduri şi şosele. La alegerea de president al republicei din 3 Decembre, el a intrunit cele mai multe voturi, ear' după ce Freicynet şi Ferry au reces de la candidatură in favorul lui, a fost cu 616 voturi (din 827) cu durată de 7 ani.

Amintirea lui Sadi Carnot va fi nestearsă din memoria Francezilor, ear' istoria la timpul sĕu va aduce dreptul tribut unui patriot adevĕrat, care intreagă viaţa sa şi-a petrecut'o lucrând pentru prosperarea şi inflorirea patriei sale. Zelul şi simţul de datorinţă l'a chiemat şi de astadată la Lyon la deschiderea esposiţiunei, unde păgânul pumnal al unui asasin i-a curmat rodnica sa activitate.

Ucigătoriul se numeşte Cesario Giovanni Santo şi e abia de 22 ani.

## Din legile ţĕrii.

### Legea despre economia şi poliţia de câmp.

(Continuare.)

#### Capul I.

#### Despre folosinţa economică a proprietăţii de pământ.

§. 1. Fie-cine îşi poate intrebuinţa economice liber şi intre marginile legii proprietatea sa de pĕmênt.

Despre păduri au valoare stătoririle articolului de lege 31 din anul 1879.

§. 2. Acolo unde economia cu ogoară se practisează şi pe timpul când se aduce această lege acolo maioritatea de două terţialităţi, socotită după proporţiunea proprietăţii proprietarilor interesaţi, are drept se susţină şi pentru viitoriu cu aprobarea respectivei jurisdicţiuni economia cu ogor şi e obligătoriu pentru proprietarii interesaţi, — dacă:

a) se află in hotarĕ sau in dricuri de hotarĕ necomasate;

b) dacă este in hotare comasate, insĕ se află impărţit in mai multe dricuri;

c) la fĕnaţe dacă constă din astfel de parcele mici, in cât singuratice de abia sunt in stare a fi folosite de păşunat.

La aceste proprietăţi adunarea generală a proprietarilor hotăreşte care parte de hotar cu ce sĕ se samene, pre cum şi modalităţile cum sunt de a se folosi fĕnaţele şi cum sunt de a se paşte miriştea, ogorul şi fĕnaţul.

# FOIŞOARA.

## Poesii poporale.

— Culese de I. Pop Reteganul. —

Aşa ḑice popa nost,
Nu mergeţi la fete 'n post;
Preuteasa ḑice aşa:
Mergeţi feciori cât îţi vrea,
Haidaţi şi la fata mea.

Din Reteag.

—

Ardă-te focul om drag
De mână mĕ duci la iad
— Ba io nu te duc de mână
Că tu vii de voiă bună.

Din Reteag.

—

Aseară pe vremea cinii
M'amuţa mândra cu cânii
M'amuţa şi nici prea
Că ştia că vin la ea!

Din Rodna.

—

Cine nu ştie ce-i urîtu
Poate săruta pămĕntu,
Dar eu cum l'oiu săruta
Că mi-e neagră inima!

De pe Someş.

Albă-i lelea ca şi caşu
Sĕ iubeşte cu nănaşu,
O cunosc pe cingători
Că-i place de domnişori.

Din Rodna.

—

Bădişor depărtişor
Nu-mi trimite atâta dor
Şi pe lună şi pe nor
Şi pe gura tuturor;
Trimite-mi mai puţinel
Şi vin' tu badeo cu el;
Vină, badeo, când gândesc
N'aştepta se te doresc,
Că sunt fată tinerea
Şi doru-i sarcină grea!

Din Bănat.

—

Bade, cât trăeşti pe lume
Nu-ţi striga mândra pe nume
Strigă-o floare de ceapă
Nime se nu te pricea pă,
Strigă-o floare de rie
Ca nime se nu te ştie.

Din Bârgău.

Bădiţă cu pĕr galbin
Unde te vĕd mĕ leagân
Ca frunḑuţa de paltin;
Bădiţă cu pĕr sucit
Şeḑi la noi dac'ai venit
Sĕ te veaḑă măicuţa
Cu cine-i şede fata!

Din Rodna.

—

Câte frunze sunt in pom
Nu-i ca urîtul de om
Că-l viseḑi noaptea prin somn;
De te 'ntorci cătră părete
Urîtul tot ţi se vede.

Din Bănat.

—

Auḑi lele cucul cântă
Eşi afară şi-l ascultă
De ţi-a cânta cucul bine,
Trage nădejde de mine,
De ţi-a cânta cucul rĕu
Nu mai trage dorul meu!

Din Reteag.

—

Astă veară pe săpat
Şepte fete au degerat,
Da io ştiu un meşteşig
Toată veara nu mi frig
Cu cisme şi cu cojoc
Pe vătruţă lângă foc.

Din Sălagiu.

§. 3. La primirea sistemului economiei cu ogor nu se pot obliga pustele de sine stătătoare, părțile independente din hotarele comasate, apoi proprietarii de teritorii totdeuna ingrădite sau sedite cu viiă.

Alte teritorii pot face exepțiune numai dacă ei, nevoind a se ține de sistemul ogorului, nu ingreunează economia cu ogor in celelalte părți ale proprietății.

Pe a cărui teritoriu economia cu ogor nu se estinde, aceluia nu-i compet favorurile ce resultă din economia cu ogor.

(Favorurile sunt: pășunat comun, creșterea de vite și altele. — Insĕ chiar și dacă primim sistemul cu ogor, totuș fie-cine este indreptățit a-și ingrădi extravilanul sĕu, pentru ca se-l exploateze și mai bine, se facă grădină din el, sau se zidească pe acel loc).

§. 4. Unde s'a susținut economia cu ogor și de la inactivarea acestei legi au trecut șese ani, a ḑecea parte a proprietarilor interesați pot, amĕsurat teritoriului, se ceară incetarea acelui sistem de economiă.

Dacă acea rugare este bine făcută, forul prim convoacă pe cei interesați pe cale usitată in comună la adunarea ce se va ține in comună și avisează despre aceasta separat și pe proprietarii cari locuesc departe de comună.

Terminul convocării adunării nu poate fi mai scurt de 30 ḑile socotite de la ḑiua in care s'a stătorit ținerea adunării.

§. 5. La adunare presidiază protopretorul sau primariul, respective substitutul lor și are se facă băgători de seamă pe cei interesați despre insĕmnĕtatea hotărîrei economice ce au se aducă. Apoi dispune sĕ se scrie in protocol motivele produse pentru și contra propunerii, pre cum și hotărîrea insași.

§. 6. La pășunatele comune cari nu se pot impărți adunarea generală a proprietarilor interesați stătorește ordinea de pășunat, pre cum și modalitățile pășunatului, a creșterii de vite și a ținerii taurilor sau armăsarilor.

Dacă dreptul de pășunat al singuraticilor proprietari părtași la comuniune este dubiu și indreptățirea sau proporțiunea de folosință nu este regulată din partea județului nici provisor nici definitiv, atunci autoritatea administrativă trebue sĕ se ingrijească de regularea provisoriă a dreptului de pășunat până când se va intĕmpla regularea judițială.

§. 7. Cu privire la pășunatul comun adunarea proprietarilor interesați stătorește că:

a) fie-care proprietariu sau locuitoriu singuratic al comunei câte și ce feliu de animale este indreptățit a da la pășune;

b) ce feliu de obligământ are acela, care nu trimite la pășune vitele sale proprii, ci investește pe altul cu exercitarea dreptului sĕu.

(Va urma).

## Cronică.

**Rescoala de Rosalii.** Sub acest titlu foaia din Clușiu „Ellenzék“ publică din comitatul Bistrița-Năsĕud, că acolo a fost lățită vestea, că in Dumineța Rosaliilor Românii se vor rescula. In noaptea din 17 Iuniu n. a. c. a sosit la Bistrița o depeșă, că in Nemegia-ungurească o ceată de Români amenință pe Maghiari și că diregătoria din loc nu poate resbi cu ei. Dimineața a plecat apoi o compania de cătane la Nemegia, unde s'a dus și vicecomitele contele Stefan Lázár. Spre liniștirea publicului, a lățit știrea că ostășimea s'a trimis la Nemegia pentru că acolo este mare pericol de apă. Ajunși la Nemegia iute au pus mâna pe 5—6 lărmuitori și i-au excortat in prinsoarea de le Năsĕud. — Pentru 6 lărmuitori din un sat, un leghion de scorniturì și o armată mobilisată.

**Dragostea guvernului.** Plugarii români din comuna invecinată M e h a l a au inființat sub conducerea preotului lor I. Istin, un cor vocal bine instruat. In temeiul legii acest cor s'a adresat ministrului cerĕnd aprobarea statutelor sale redactate conform tuturor cerințelor. In ḑilele aceste statutul s'au retrimis de la ministeriu pe calea comitatului insĕ n e a p r o b a t și fără a motiva cu un cuvĕnt macar neaprobarea. Astfel de lucruri numai la noi doară se poate intĕmpla.

**Studenți gimnasiști eliminați.** Ministrul de culte și instrucțiune publică a eliminat prin ordinațiune specială de la toate institutele de invĕțĕmĕnt din țeară pe patru studenți de la gimnasiul evang. superior din Késmárk pentru agitațiunile lor in spirit panslav și pentru inființarea unei societăți de lectură secretă asemene condusă de spirit panslav.

**Invĕtătoriu pensionat.** Dl Stefan L i p o v a n invĕțătoriu la școala gr. or. din Lugoșiu s'a pus la cererea sa propriă in stare de retragere cu 370 fl. pensiune anuală.

**Bani de argint in Timișoara.** In ḑilele aceste au sosit la oficiul de dare din loc mai multe sute de mii de floreni in bani de argint. Funcționarii 'și vor primi leafa in 1 Iulie deja in coroane de argint.

**Concert in Pobda.** Corul mixt al plugarilor români din Pobda, a arangiat la ruga de la s. Rosalii sub conducerea dirigentului Iuliu P u t i c i u, invĕțĕtoriu gr. or. român, un concert cu program ales. Producțiunile au reușit bine și petrecerea a fost bine cercetată. Venitul curat se urcă la 44 fl. v. a.

**Biserica gr. or. rom. din Ghiroc** incă va fi renovată după un plan deja statorit. Pentru primirea lucrărilor s'a insinuat și măestrul zidariu George Suici din Maierile Timișorii, strada morminților nr. 9. De măestri străini speculanți trebue se ne ferim, că-ci avem prea multe pățanii scumpe. Banii nostri se-i dăm numai la ai nostri mai ales pentru ale noastre.

**O nouă baiă de marmoră.** In hotarul comunei B u c o v a (comună curat română) in valea Hațegului, de către Zeicani, s'a deschis Joi in 21 Iunie n. c. incă o mină (baiă) nouă de marmoră albă ca neaua. După cum spun specialiștii, această marmoră e așa de fină și frumoasă ca și cea de Carara.

**Ploaiă torențială.** In comuna I l t e u com. Arad, in 19 Iuniu st. n. a fost o ploaiă torențială impreunată cu grindină, care a causat pagube enorme, nimicind aproape toate sĕmĕnăturile. Sub coperișul casei domniei se ascunseră vre-o 5—6 fete de ploaiă, lângă o ușă de fer. Fulgerul lovi in casă și fiind atras de ușa de fer, atinse și fetele; una e grav rănită, speranță abia e. Celelalte toate ușor rănite.

**Deschiderea unei căi ferate noue.** In 18 Iuniu n. s'a ținut cu mare solemnitate deschiderea nouei căi ferate cu șine strîmte de 25 kilometri lungă intre Găvoșdia-Nădrag, comitatul Caraș-Severin.

## De când se numește femeia porumbiță.

— Poveste. —

(Incheiarea.)

Apoi mi-l cuprinse un somn dulce ca mierea și feciorul adormi ca mort. Când se deșteptă era pe la sfințitul soarelui, insĕ ia cai dacă ai de unde. — Caută in dreapta, caută in stĕnga, caută in toate părțile dar nici vorbă se-'i găsească.

De frică că acum îl omoară baba cu nasul de fier unde nu incepù a se văiera și a se gelui, de-'ți era mai mare mila de el. Deodată își aduce aminte de lup, și cât ai bate doué 'n palme, acesta se și infățoșează innaintea lui intrebându-l că ce nĕcaz are. Feciorul îi spune din fir in pĕr.

— Nu te supĕra și nu te necăji, voinice, că-'i vom afla noi, ḑise lupul și chemând ortacii lui se impraștiară in toate părțile căutând după cai. Îi și aflară intr'o pădure și apucĕndu-i cu dinții de urechi îi aduseră inaintea-păstorului lor, ear acesta voios și trăgĕnd neşte cântece de resunau văile, 'i duce acasă și-'i dă in seamă la babă.

Baba pe față eară se arĕtă veselă și lăudă pe fecior pentru hărnicie, dar in inimă numai ea știe ce gândea, și până ce feciorul sĕ impăcă cu d'ale gurii, ea sĕ duse in grajd, și mi-'ți imblăti pe bieții cai cum se cade, mai ales pe cel mai slab.

A treia ḑi feciorul de nou merge cu caii la pășune. Dar cam pe la ameaḑi ear mi ți-'l taie o foame strajnică; sĕ luptă el cu ea cât sĕ luptă, dar in sfĕrșit trebui sĕ scoată merindea. Dar cum gătă cu imbucatu, mi-'l cuprinse un somn dulce ca mierea și adormi de puteai tăia lemne pe el. — Când sĕ deșteptă, soarele era pe asfințite și uitĕndu-se in dreapta și in stĕnga, nu vede caii nicăirea. Căută el ce căută, dar nici vorbă sĕ-'i afle.

Acuma-i acuma Ioane, până acum o duseiu cum o duseiu, dar se vede că atâta mi-a fost și mie ursita ingalmăcea și se văiera feciorul de impĕrat, de resunau munții și văile de suspinurile lui. De-odată își aduce aminte de rac și cât ai bate doué 'n palme, acesta sĕ și infățoșază inaintea feciorului și-'l intreabă: de ce e așa supĕrat și se vaietă așa tare. Feciorul îi spune, după cum v'am spus și eu Dvoastră.

— Pentru aceasta nu te supĕra și nu te văieta așa tare, voinice, că știu eu unde sĕ află caii tĕi. Ei adecă sĕ află in fundul mării, dar de acolo ți-i voiu scormori eu. Apoi se apucă cu ortacii lui și atâta mi-i pișcară și mușcară, până ce o tuliră tot rînchezând la păstorul lor, carele voios și trăgĕnd neşte doine de resunau munții și văile, codrii și câmpiile îi duce acasă și-'i dă in samă la babă.

Baba pe față și de astă-dată se arată veselă și voioasă și laudă pe fecior, că așa slugă harnic nu ține minte de când n'a avut, ear in inimă mai plesnea de ciudă că nu i-a putut repune capul nici decât și până-ce feciorul imbucă din mâncare, ea se duse in grajd și mi-'ți imblăti bieții cai cum se cade, ba pe cel mai slab îl făcù tot sânge.

In ḑiua a patra baba ḑice către fecior:

— Voinice, voinice, bine m'ai slujit, și de simbrie, după tocmeala avută, alegeți un cal care vei voi tu.

Feciorul aducĕndu-și aminte de sfatul calului, alese pe cel mai slab, dar baba-'i grăi cu vicleșug:

— Voinice, voinice, ce socotești de-'ți alese-și mârțoaga acela, tu m'ai slujit cu credință și ca nu cumva mâne poimâne se ḑici că rea stăpână ai avut, eu vreau se te resplătesc după dreptate, bucuros iți dau alt cal mai bun, care vei voi tu, alegeți dar.

— Mie nu-'mi trebue altu, decât cel mai slab, pentru că mi-e milă că-'l jupești atâta și eu îl voiu griji mai bine, respunse feciorul.

La acestea baba ne-avĕnd ce-'i mai ḑice, dete feciorului calul cel mai slab, ear acesta făcĕndu-i vĕrf se cam mai duse ca vĕntul și nu

**Artileriă in Biserica-Albă.** După manevrele de toamnă vor fi transferate două baterii de artilerie din Lugoşiu la Biserica-Albă.

**De ale poştei.** Carte de adrese şi alte asemeni tipărituri se pot trimite cu poşta fără cuverte sau bandage. In sensul ordinaţiunii ministeriale insĕ numai adresa are se fie scrisă cu mâna. Numele, locuinţa, ocupaţiunea trimiţĕtoriului, etc. pot fi indicate simplu prin o stampiliă sau in alt mod mechanic. La comandări de cărţi pe partea adresei se pot scrie şi cuvintele: Comandă de cărţi. Pentru observările ce se pot face in scris au valoare prescrisele esistente deja pentru tipărituri.

**Meseria este comoară de aur.** Vestitul fabricant de tunuri Krupp in Essen plăteşte cea mai mare contribuţiune in tot districtul prusian Düsseldorf. La mĕsurarea dării din est an Domnul făcătoriu de tunuri Krupp a mărturisit că are un venit curat la an numai de şepte milioane o sută nouĕḑeci de mii de marce, eară in anul trecut a avut numai şese milioane venit curat.

**Dăruiri.** Pustinişiu, in 8/20 Iuniu 1894. Biserica noastră a mai primit un dar de la fiul ei credincios Trailă Surdan, care a inpodobit incă cu un iconostas frumos s. biserică. Darul e pregătit de insaşi mânile vrednicei sale soţie. Acest inconostas a fost sânţit in ḑiua de Rosalii, când preotul Dimitrie Cótă a ţinut şi o vorbire scurtă dar acomodată donului; mulţumind donatoriului şi indemnându-i şi pre ceialalţi credincioşi a urma tot asemene. Comitetul şi pre această cale îşi esprimă mulţămita sa faţă de donatoriu. Pentru comitet Petru Ferenţu inv.

**„Săteanul“** va fi numele unei reviste, ce va apărea din 1 Sept. a. c. odată pe lună in broşure de 4—5 coale şi va cuprinde literatură poporală in prosă şi in poesie. Scopul acestei reviste va fi de a aduna la un loc — după putinţă — tot materialul literaturei noastre poporale, atât cel neapărut incă cât şi cel ce se află imprăştiat prin calendarele şi foile apărute până aḑi. — Numai esemplare abonate se vor tipări şi adecă atâtea câte se vor abona până in finea lui Iuliu a. c.

Cei ce cunosc valoarea acestui material sunt rogaţi a sprigini aceasta intreprindere. — Preţul pe un an intreg va fi **6 fl.** seau 15 franci. Materialul: Poesii, colinde, bocete, snoave, povesti, mituri, glume, gâcituri, proverbe, ş. a., precum şi abonamentele sunt de a sĕ trimite la redact. revistei „Săteanul“ — Ion Pop Reteganul in Besztercze-Monor (Transilvania).

**Concurs literar.** In conformitate cu decisul IX p. a. din protocolul adunărei generale de est timp, comitetul central al reuniunei invĕţătorilor români gr. or. din districtul consistoriului aradan, protopopiatele de-a dreapta Mureşului, escrie premiu de 50 fl. v. a. pentru cea mai bună carte românească menită ca manual in şcoala poporală, din ori-ce ram al invĕţământului, cu termin de concurs până la 1 Martie n. 1895, pe lângă următoarele condiţiuni:

1) Cartea sĕ conţină intreg materialul de invĕţĕmênt al ramului respectiv.

2) Cuprinsul sĕ nu fie vast, dar sĕ fie impărţit in grade concentrice, sĕ fie espus in stil clar şi scris cu ortografia academiei.

3) Lângă manuscriptul scris in trei esemplare anonime sĕ se acludă o cuvertă sigilată provĕḑută cu un motto, carea se conţină inlăuntru numele autorului.

4) Referitoriu la dreptul de proprietate, se va face acord separat intre reuniune şi autor.

5) Manuscriptele sĕ se trimită la adresa subsemnatului preşedinte in Arad până la terminul susamintit.

Arad, din şedinţa ordinară a comitetului central ţinută in 7/19 Iuniu 1894. — Teodor Ceontea m. p. preşedinte. Nicolae Stefu m. p. secret. I.

**Curs de limba maghiară.** Pentru invĕţătorii cari vreau sĕ-'şi insuşiască limba maghiară ministrul de culte şi instrucţiune publică a deschis in 10 locuri anume in Sepsi-Szt.-György, Székely-Keresztur şi Deva (in Ardeal) şi in Sigetul-Maramureşului, Şároşpatak, Loşonţ, Lĕva, Félegyház, Hodmező-Vásárhely şi Csurgo cursuri supletorie pentru invĕţarea limbei maghiare. Cursurile se vor ţinĕ in lunile Iuliu şi August timp de şese sĕptĕmâni. Cei ce participă la curs primesc de la stat 70 cruceriu diurn, spesele de călătoriă se vor acoperi din cassele respectivelor comune. Petiţiunile de insinuare sunt de a se trimite respectivilor concerninţi inspectori şcolari reg. de stat.

**Oameni ingheţaţi in Iuniu.** In ḑilele trecute a fost in ţinutul Beiuşului un astfel de frig, in cât in munţii Meziadului trei ciobani români de oi suprinşi de un crivet rece şi de flusturealâ de neauă s'au ascuns sub o stâncă. Contra vêntului au fost scutiţi, insĕ nu şi contra frigului, care a fost aşa de mare in cât ciobanii au ingheţat acolo şi numai după vr'o câteva ḑile au dat alţi ciobani de ei, cari apoi au şi mântuit pe doi inşi din gura morţii; pe al treilea nu l'au mai putut mântui. Acestui frig mare insĕ au căḑut jertfă şi mai multe vite.

**Scornitură scumpă.** Hotelierii se bucură când călĕtoresc impĕraţii şi craii. Aşa s'a bucurat şi un hotelier din renumitul loc de scăldi Wiesbaden, când a auḑit că regele din Danemarca va veni la băi şi va descăleca ca şi mai nainte in hotelul sĕu. Insĕ voia hotelierului a stricat-o o foaiă de acolo, care a scris, că regele ar fi ḑis că acel hotel este o ruină şi el îşi va căuta de acum incolo alt hotel unde se descalece. Regele in adevĕr a venit, insĕ spre cea mai mare bucuriă a hotelierului regele eară a descălecat in acelaş hotel. Hotelierul a intentat acum proces de despăgubire de ḑece mii coroane contra acelei foi care a ḑublicat ştirea despre părerea osânditoare a regelui.

## Felurimi.

**Furnicile se pot alunga din straturi** cu dohot, (pĕcură cu care se ung carăle) de mirosul căruia fug, ca dracul de tămâie. Lucrul e tare simplu: ungem un băţigaş cu dohot şi-l inplântăm in locul, de unde voim a le alunga, şi ele, indată ce le vine mirosul, o iau la sănĕtoasa. Tot aşa de bună in potriva furnicilor e şi untura de peşte şi acrimea carbolică (Carbolsäuere, din farmaciă). Cu aceste se moaie gogoloşi de vatta (scamă de bumbac) şi se pun la furnicare, apoi se veḑi cum vor fugi.

Şi nu sunt de nici un folos furnicile in straturile cu legume, ba nici intre pomi. S'a putut vedea că pomii cari au furnicare la rĕdăcină tângesc şi apoi pier, îi mâncă furnicile. Deci trebue stirpite.

---

peste mult eată-'l in ţara dorului la palatul poleit cu aur. Cei doi porumbi: surorile nevestei lui, incă departe sburară in cale-i şi bucurându-se băteau din aripi. Ear calul din grajd (fratele celui ce-'l căpĕtă dela baba cu nasu de fier) cum îl vĕḑù îi grăi aşa:

— Noa prietine, acum uşor îţi vei scoate nevasta, insĕ mai aşteaptă trei ḑile ca se odihnească puţin şi frate-meu.

Trecând cele trei ḑile, feciorul intinge o sabiă vrăjită, se suie pe calul cel slab şi peste puţin sosind la cetatea bălaurului, care nici de astă-dată nu era acasă, ia porumbul şi fără a intârḑia cu urda 'n turdă îşi vĕḑù de cale.

Intr'aceea sosind bălaurul acasă şi vĕḑênd că porumb ca 'n palmă, o tuleşte după ei in ruptul capului. Erau la poarta palatului deja, când bălaurul îi ajunse şi voia se inhame pe fecior, insĕ atunci calul cel slab

Aşa a dat una cu calca
De rupse bălaurului falca

la ce bălaurul picâ la pămênt ameţit. Ear feciorul sărind iute de pe cal, scoase sabia cea vrăjită şi dintr'o lovitură îi reteză toate trei capetele. Astfeliu scăpă feciorul nostru şi cei trei porumbi de acel spurcat bălaur, când cei doi cai ingenunchiară inaintea feciorului şi ḑiseră:

— Rugămu-te, voinice, taie şi capurile noastre.

— Cum sĕ vi le taiu, cum sĕ pot eu sĕvêrşi o faptă atât de urîtă, cu cei mai mari binefăcĕtori ai mei, respunse feciorul.

— Taieni-le numai şi ni le taie, n'aibi grijă de nimic, ḑiseră caii, — nouă aceea ne va face bine.

Feciorul in sfêrşit, vĕḑênd că n'are 'ncătro — vrênd ne-vrênd — li-le tăie. Dar ce se-'ţi vadă ochii atunci? In clipita, când le tăie capetele, caii sĕ făcură neveḑuţi, ear in locul lor, inaintea feciorului, se infăţoşază doi feciori de impĕrat imbrăcaţi tot in haine de aur şi strîngêndu-'i dreapta îi mulţămesc pentru-că i-a mântuit. Aceşti doi feciori de impĕrat nu erau alţii, decât amanţii (ibovnicii) cumnatelor sale, cari de asemenea au fost vrăjiţi in starea de cai.

După intêmplarea acestora, feciorul nostru smulse trei pene din aripa porumbiţei lui, la ce aceasta indată — 'şi căpĕtă forma de femeiă ce a avut'o mai nainte, când bărbatul strigând „porumbiţa mea“ picâ in braţele ei şi incepură a sĕ săruta de... de... de... hei! cum aşi fi vrut sĕ fiu eu in locul lui. De atunci se numeşte femea porumbiţă şi puiculiţă până chiar şi in ḑiua de aḑi.

Feciorul smulse apoi trei pene şi dela ceilalţi doi porumbi, surorile nevestei lui, cari de asemenea îşi căpĕtară chipul de odinioară.

Sĕ sfătuiau chiar se plece cu toţii in spre impĕrăţia feciorului nostru, când, poarta palatului numai-ce se deşchise de măgan şi intră un hinteu cu şese cai albi ca lebădă. Şi pe cine gândiţi, boieri Dvoastră, că era in acel hinteu? Nici c'aţi crede ochilor, — impĕrăteasa, mama feciorului şi cu vrăjitorul din pădure, căruia, de bucuria că treaba a eşit aşa de bine, i-a crescut nasul incă odată aşa de lung pre cum i-a fost mai nainte.

Şi după-ce traseră un chef numai ca ala, se intoarseră cu toţii la impĕrăţia feciorului nostru, unde apoi cununêndu-se trei părechi de-odată, se făcù o nuntă de-'i merse vestea peste şapte ţări şi şapte mări. Fost'au acolo oaspeţi câtă frunḑă şi iarbă, intre cari impĕraţi şi impĕrătese, crai şi crăiese, imbrăcaţi din cap până 'n picioare tot in haine de aur şi de argint, ce străluceau de te orbeau. Fost'au şi cumnaţii lui adecă bărbaţii surorilor lui; fost'au şi oameni sĕraci, ba fost'am chiar şi eu şi ca un vechiu cunoscut, — adecă vorbă sĕ fie: ce se poate intêmpla fără de mine, — ajutam la ce puteam, tăiam lemne cu lopata şi căram apă cu barda. Cu un cuvênt mi-am petrecut foarte bine. Ear când am venit cătră

In unele case incă s'au incuibat furnici, își au cuiburile in părieții de lemn, lut ori peatră, in vetrele focului, in cămări, ba și pe sub padimente. Și ele causează mult necaz, pagubă și greață, că se vîră in oalele cu mâncări, lapte, miere, dau năvală asupra pânei și altele. Cearcă bietele muieri chip și formă sĕ se scape de ele, le udă din greu cu apă rece, ba cu apă fierbinte, ba strică cuptoarele din temeliă și le fac a doua oară — dar pace! Nu le pot stirpi de tot, ear cele remase se inmulțesc de minune. De acolo incă se pot alunga cu păcură seau cu untură de pește. Se cerce deci cei bântuiți de furnici și despre resultat se facă cunoscut acestei foi. — i.

**Consumul de carne in deosebitele state.** Un statistic englez arată consumul de carne in deosebitele state ale lumei. După acel statistic se viu pe o persoană: In Australia 111·6, in statele unite (America) 54·4, in Marea Britaniă 47·6, in Francia 33·6, in Germânia 31·3, in Belgia și țĕrile de jos 31·3, in Şvedia și Norvegia 39·5, in Austro-Ungaria 29, in Şpania 22·2, in Rusia 21·8, in Italia numai 10·4 chilograme; in România de sigur nu se viu mai mult de 12—15 chilograme pe un cap, ba poate nici atâta, dacă sunt acurate cifrele de mai sus. Va se ḑică: cei mai carnivori sunt Australianii și cei mai puțin carnivori Italianii; de aci urmând, după ce știm că poporul nostru incă este mai mult mâncători de legume, lăpturi și brânzuri de cât de carne, reese invederat că acest obiceiu l'am adus incă acŭ mai douĕ mii de ani din Italia, unde chiar aḑi și se consumă atât de puțină carne, ear pe acele vremi poate și mai puțină. De aci provine că poporul nostru privește cu groază și greață pe cei ce nici in posturi nu se abțin de la carne, și adesea îl auḑi ḑicĕnd: e lege de câne, că tot la Hanț trage; ori: e neam de câne, că tot carne adurmecă! — i.

**Puterea insectelor.** Puterile unite ale insectelor, sunt cunoscute, spre rușinea omenimei, care nu invață dela dĕnsele a pune ca ele umĕr la umĕr, a lucra cu atâta frățietate și in așa armonie ca ele; ne pune in uimire ce fac societățile de furnici, albine, locuste, omide, cărăbuși, țințari și altele. Dar nu la toți este cunoscută puterea individuală a insectelor, tăria propriă a corpului lor; ba mulți nu vor voi se creadă că insecta e mai tare decât omul și decât animalele cele mai puternice, in raport cu mărimea ei. Se luăm d. e. un cărăbuș de maiu (bunzariu) și se-i facem hamuri de ață și se-l inhămăm la o coajă de nucă plină de greutăți ori de năsip, și el va trage-o frumos după sine cât e casa, și p'afară, și numai de se va acăța găoacea in vr'un fir de iarbă, va sta locului. Un invĕțat cu numele Platean, care se ocupă cu cunoașterea insectelor, ne asigură că cărăbușul e de 21 ori mai tare decât calul; in proporțiune cu mărimea adecă el trage dugă sine o greutate de 21 ori mai mare decât calul; albina e și mai tare, ea trage de 30 ori mai mult decât un cal. Calul nostru e in stare a purta in spate o greutate cam de 6/7 ori cel mai mult cât greutatea lui, pre când cărăbușul ridică greutăți de 14 ori mai grele decât el, ear albina chiar doauĕḑeci de ori mai grele decât ea. Cu alte cuvinte: un cărăbuș duce cu ușorință 14 camaraḑi de ai lui și deci desvoaltă o putere relativă egale cu a unei locomotive care incă trage după sine greutăți de 14 ori mai grele decât ea.

Veḑĕnd aceste ne mai trebuesc minuni? Ba! Ci trebue se ḑicem cu psalmistul: „Mari și minunate sunt lucrurile Tale, Doamne", și toate intru ințelepciune le ai făcut, și nici un cuvĕnt nu este de ajuns pentru lauda măririi Tale! — i.

---

casă, ia așa din glumă ca se-'mi fac o pomană cu cânii, am luat un os in mână, și cum era cam pe la meḑul nopții, când umblă numai hoții, când eram știți pe colea, — dar se ve spun, se nu ve spun, că știu că și așa n'ați fost pe la noi — când eram cum ḑic pe lângă moara Cristeștilor, îmi scoate dracu in cale pe Clementu 'i Agafie, eu temĕndu-me că e un hoț și vrea se-'mi curăie vre-o câteva, se me invețe el a șeḑea pe la ospețe până in vremea aceasta, hait cu osu peste un picior al lui Clement. Și ce se vedeți, boieri Dvoastră? Clement din acel ceas incepe a șchiopa, și șchiop a rĕmas până 'n ḑiua de aḑi. Cine crede că nu-'i așa, viie la noi și se va incredința.

Tinerile pĕrechi apoi, după-ce s'a gătat ospețul, s'or cam mai dus fieşte-care la ale sale și de n'or fi murit și aḑi vor fi impĕrățind. Ear eu

Mĕ suiu pe un cărbune  
Şi n'am de unde vĕ mai spune.  
Şi plecând la Sĕcădate  
Vĕ inchin povestea spre sănĕtate.

Laurențiu Ciorbea  
teolog de anul al III-lea.

---

## Economiă.

**Starea sĕmĕnăturilor in Bănat.** Raportele oficiale trimise ministeriului de agricultură despre starea sĕmĕnăturilor din Bănat sună astfel: In comitatul Timiș rugina a atacat foarte tare grânele și in multe locuri au arat din nou din causa muștelor de Hessen, cari au făcut pagube de 10—20 procente. Grâul va da o recoaltă intre 3—8 măji metrice; mĕsura mijlociă va fi 6 măji metrice. — In Torontal rugina asemene a atacat grânele, insĕ numai paiul, nu și spicul. — In Caraș-Severin grânele stau foarte bine.

Secara este cuantitativ și cualitativ mai bună și se va și plăti mai bine ca grâul. Recoalta orzului va fi bună mijlociă unde n'a tăciunit; mĕsura mijlociă va fi 8 m. m. Cel de toamnă e prea frumos in Caraș-Severin. In Timiș va da 5—12 m. m. Ovĕsul e frumns in Timiș și in Caraș-Severin prospectele recoaltei vor fi 5—10 m. m. Rapița este cosită și recoalta a fost diferită. In Timiș a dat 2—6, in Torontal 3—6, in Caraș-Severin câte 6 măji metrici. Cucuruzul e frumos verde, in unele locuri e gălbiniu in urma multelor ploi. — Poame multe ca in est an de mult n'au fost, mai ales multe sunt: căisine, perseci, mere, prune, cireșe și vișine.

*

**Têrgul de grâne din Budapesta.** S'au vêndut vr'o 10.000 măji metrice in 25 Iuniu. Pentru grâul de Tisa de 80 kile s'a dat 7 fl 75 cr. de 79.5 kile 7 fl 67 cr. de 79 kile 7 fl 45 cr. de 78 kile 7 fl 42 cr. Pentru cel de lângă Pesta de 81.5 kile 7 fl 75 cr. — Pentru ovĕs 6 fl 65 cr. până la 6 fl 95 cr. bani gata. — Pentru rapiță 10 fl. —

Têrgul de termine a fost mai ieftin.

In **Viena** toate speţiele sunt mai cu prețiu. Cucuruzul cu 5 fl 04 cr. — 5 fl 29 cr. Rapița 10 fl 50 cr. — 10 fl 60 cr.

*

**Têrgul de vite din Budapesta.** In sĕptĕmâna trecută s'au adus in piața din Budapesta 3314 dărabe vite cornute, 875 boi maghiari, 700 vaci maghiare, 1153 boi și 48 vaci sêrbești, 37 bivoli, 106 tauri, 385 boi de economiă. S'au vêndut boi maghiari cu 26—39 fl., sêrbești 28—33 fl., vaci maghiare 26—30 fl., tauri nemțești 32—36 fl., tauri maghiari 28—32 fl., vaci nemțești 32 fl., bivoli 21—24 fl. per majă metrică.

*

**Têrgul de hoarĕ.** Găini 1—1·10, coponi 0·95—1·05, pui de găină 45 cr.—80 cr. Gâscă ingrășată 3 fl.—4 fl., slabă 1·80—2·50, Rață ingrășată 1·75—2·25, slabă 1·20—1·40 cr. per părechi. — Ouĕle 50 dărabe 1 fl.

*

**Têrg de țeară in Vinga.** Têrgul de țeară al orașului Vinga amânat pe timp nehotărît de vr'o douĕ-ori, de astădată se va ține cu invoirea ministrului, in 1 Iuliu n. a. c.

*

**Rescumpĕrare de coconi de mĕtasă.** La oficiul pentru rescumpĕrarea coconilor de mĕtasă din Arad s'au rescumpĕrat in ḑilele din 15—21 Iuniu n. a. c. 6718 kile coconi de mĕtasă, pentru cari s'au plătit 6718 fl. v. a. Cultivarea mĕtasăriei deci este foarte rentabilă.

*

**Acațul sau băgrinul.** Pe ḑi ce merge pădurile se rărese, lemnele se imputinează și se scumpesc, deci trebue se ne gândim de cu bună vreme se avem lemne, când n'a mai fi de unde cumpĕra nici pe bani scumpi.

Bunul Dḑeu ni-a dat putință de a intimpina și lipsa de lemne, numai voință se avem, că fără lemne noi nu putem trăi, nu ne putem incălḑi, nu ne putem pregăti bucatele, nu ne putem face uneltele de cari avem lipsă la economiă, nici casele și supraedificatele neapĕrat de lipsă.

Din causă că lemne se consumă atât de multe și in atâtea chipuri, mult mai multe de cât se produc prin plantare ori sĕmĕnare, ne putem aștepta odată fără ele, ear fără ele — vom fi ca și fără viață.

Ar fi deci pentru binele nostru ca se luăm cu crutare lemn din pădurile ce le avem incă, ba nu numai atâta, ci se le chiar imulțim.

Din deosebitele soiuri de lemne, voiu a atrage aḑi luarea aminte a bunilor cetitori asupra lemnului de acaț, care, ca lemn de foc ajunge cât fagul și carpinul, ear ca lemn de lucru nici frasinul nu-l intrece, de pot face din el butuci de roată, spițe și obede, suli de loitră, tulee de rudă și ori-ce unelte și supraedificie, că e lemn ușor dar tare, ba incă foarte tare. In mâna rotariului și a strugariului devine mai frumos de cât ori-ce lemn, ori cel puțin asemenea cu lemnul cel mai scump. Apoi lesne ce se cultivă, că-i numai jucăreiă! Şi nu alege locul, fie ripa cât de starpă și țepișă, numai mocirloasă se nu fie, că el priește foarte bine. Şi crește repede, incât nici salca nu-l intrece.

Sĕ cultivă in modul următoriu:

Pe vremea aceasta adunăm păstăi de pe acați mari, că ele numai in decursul iernei s'au copt cum se cade, apoi le desghiocăm și sĕmĕnța scoasă din ele o opărim bine cu apă fierbinte până se moaiă și umflă, altcum nu ar rĕsări de cât in doi ani, fiind tare ca pietricelele. Muiată și umflată fiind o sĕmĕnăm ca ori-ce sĕmĕnță. De cumva locul unde o sĕmĕnăm e de așa, că putem umbla cu plugul, îl arăm, sĕmĕnăm și grăpăm, ori că îl arăm, grăpăm și punem câte 2—3

sĕmênțe in groape făcute cu sapa in depărtare de un metru. Dacă locul menit pentru acați este o coastă starpă și țĕpișă, unde cu plugul nu putem umbla, atunci e destul se facem urme cu sapa, ori cu hârlețul, tot in depărtare de un metru, și in ele punem 2—4 sĕmênțe de acaț, le astupăm și le lăsăm in știrea celui de sus. De le putem vre-odată plivi și săpa bine, de unde nu și așa se fac, că numai alegători nu sunt; incolțesc, cresc, se ințeposază și nu lasă se intre nimic printre ei spre a-i roade ori vătĕma; se face pădure intreagă, deasă și oablă. Apoi cresc cu spor, in trei ani poți avea pari de fasole, adecă nuiele mai groase de cât degetul și mai lungi de doi metri. Atunci se pot rări, incepem adecă dintr'o margine și tăiem cu toporul de lângă pămênt, din fie-care tufă, toate lăstarele afară de una, care-i mai groasă și mai oablă, altcum oable sunt toate lăstarele, rar e lăstarul acațului care se fie strâmb. Pe calea aceasta scoatem indată in anul al treilea potop de multe nuiele de acaț, din cari putem face gard, părașei de mazere și fasole ba chiar și pari de vie, ear de foc, după ce se uscă, toate sunt bune. După ce am rărit astfel acații ca se remână la fie-care metru numai unul, cresc cu spor, intr'un an ca alt arbore in trei și patru, astfel că in câțiva ani avem pari de vie, de gard și de clăi.

La inceput, până-i acațul tinĕr, e plin de spini, dar de ce crește și se ingroașe, de ce se c o p ă c e ș t e, de aceea-i pier și ghimpii astfel că, când sunt ca piciorul de groși, nu mai au pe trupine nici un ghimpe, numai pe crengi și crenguțe.

Lăsați apoi astfel in voia lor și curățiți de crengi când cere trebuința, in câțiva ani se fac copaci intregi, de-i putem folosi ca grinḑi și bârne la edificii.

Acații se mai cultivă și prin rĕsadire. Spre scopul acela facem din ei scoală ca de pomi, adecă sĕmĕnăm sĕmênța mai intâiu in straturi acasă, acolo cultivăm plântuțele doi ani, apoi le ducem și resădim la locul, unde au se rĕmână de veci. — Modul acesta nu e rĕu, dar e mai bun cel de intâiu, adecă sĕmĕnarea de a dreptul in locul unde voim a avea pădurea de acați, că:

1) sĕmĕnându-i mai intâiu in straturi și acolo cultivându-i doi ani apoi mutându-i si rĕsădindu-i, omorîm o grămadă de vreme, care nu ni se rescumpĕră.

2) Locul unde am sĕmĕnat acații, și după ce-i mutăm de acolo, numai cu mare greu îl putem curăți bine de rĕdăcini și cultiva după plac, deci acolea ear avem daună in timp și loc.

3) Cu mutarea acaților, pre lângă ce omorim vreme multă, ne mai și impungem la mâni, că atunci sunt ei mai ghimpoși și, — de se mai intêmplă că nici nu se prind toți, că cei ce i-am scos cu prea puțină rĕdăcină, ori care i-am vătĕmat prea tare, cu greu se prind, ori și de se prind, tĕnjesc; dar sĕmĕnați de a dreptul unde voim a-i avé, avem numai un lucru cu sĕmĕnarea lor, ear de aci in colo numai tot scoatem din ei cât de cât, și totuși cresc bine și cu spor și ne resplătesc foarte bine munca ce am pus'o pe cultivarea lor.

Unii pun acați și in giurul locurilor de arat și in giurul grădinilor ca gard viu. Aceia insĕ nu fac bine, deoare-ce, puși acații in giurul locului ce-l cultivăm, cu timpul tot îl umple numai de acați, că ei fac păstări, pe acelea le ia vêntul și căḑind pre pămênt, la 2 ani incolțesc sĕmênțele din ele și resar sute și mii de acați mici, de cari apoi cu greu ne scăpăm și ne fac mult nĕcaz la arat și săpat.

Gardul viu de acați incă nu-i destul de bun, că ei crescĕnd, se ingroașe și copăcesc și deci se răresc. Pentru facerea de gard viu este mai bun păducelul, despre care voiu spune colo mai de către toamnă.

Este insĕ potrivit acațul pentru locurile rele, pentru surupături, că le inchiagă de olaltă cu rĕdăcinele lui de nu sĕ mai surupă și ni le face roditoare, că doară lemnul lui preț are, și ni le face frumoase și sănĕtoase, că acații, ca toate plantele, curățesc aerul și dau ținutului infățoșare plăcută, ear florile lui miros foarte frumos și sunt frumoase. Deci, pre lângă puțină muncă, putem face din o ripă starpă, nefolositoare, urîtă și neaducĕtoare de ceva câștig, pre lângă puțină muncă ḑic, putem face din ea un loc frumos, sănĕtos folositor.

Acații se și altoesc, cu deosebite soiuri de acați nobili, cu frunze și cu flori mai fine. Acații oltoiți sunt bine plătiți la orașe, câte 30—50 cr. unul, mai scumpi dară decât pomii oltoiți, că o altoaiă de mĕr ori pĕr o căpĕtăm cu 20—30 cr. dar una de acaț numai dela 30 cr. in sus. Acații se altoesc in coronă in luna lui Maiu, ear sĕmĕnarea lor se intêmplă in jumĕtatea a doaua a lui April ori in Maiu.

Acații altoiți se pun ca decoare pre lângă case, la ferestri mai cu seamă, pentru umbra ce dau și pentru frumoasele lor flori.

Acații iubesc in ori ce loc, fie cât de sterp, numai prea apătos și mocirlos se nu fie. Acolo cresc bine sălcile și plopii, despre care vom vorbi de altădată.

Scoarța de acaț dacă o fierbem in apă, e o bună medicină la vitele ce se cufuresc. Zamă de aceea turnăm in gura vitei ce se cufurește și băgăm de seamă ca se o inghită. Vițeilor turnăm mai puțină, ear viteler mari mai multă, de douĕ - trei ori pe ḑi, și in câteva ḑile scapă de cufureală.

Acum ca drept incheiare, numai atâta mai adaug: Cultivați acați cât de mulți, cu deosebire pe ripele sterpe și pe surupături, că folos veți avea. — i.

---

## Higienă.

**„Sfătuitoriu farmaceutic".** In ḑilele aceste a apărut un nou fascicol indreptat și imbogățit al publicațiunii periodice „S f ă t u i t o r i u f a r m a c e u t i c" edat și redactat de Rudolf J a h n e r, apotecariu și proprietariul apotecei „Maria ajutătoare" din Fabricul Timișorii, strada principală nr 21; anul al șeselea, edițiunea a șesa.

Acest fascicol se dă g r ă t u i t fie-căruia care-l cere și vrĕ se-l aibe. El conține pe 100 de pagine consemnarea alfabetică a mai multor sute de medicamente, apoi o listă completă a celor mai multe boale de la oameni și la animale. Pentru fie-care medicină este pus prețul și se află instrucțiunea de intrebuințare. Afară de acea fascicolul conține multe indigitări și instrucțiuni prea instructive și folositoare.

Apoteca Domnului Jahner este nu numai una din cele mai de model, ci și prima dacă nu chiar unica in țara noastră care edă astfel de publicațiuni și in limba română.

*

**Carnea animalelor** omorîte de fulger, este ea de a se mânca, ori ba?

Intrebarea aceasta a făcut multă spargere de cap in veara anului 1887 la invĕtații din Miinchen. Fù adecă lucrul așa, că fură omorîți de fulger 24 boi grași, frumoși in preț de vre-o 6000 fl. Acum era vorba: se remână posesorul de pagubă, ori ca se dee carnea de mâncare și, nu cumva ar fi stricăcioasă sănĕtății? Pricepătorii de lucru au declarat carnea ca nepericuloasă sănĕtății și drept aceea bună de mâncat. — i.

**Rĕul gust** (șmacul) al untului. Untul capĕtă adese-ori diferite mirosuri cari de și untul e proaspĕt îl fac a nu se mai putea intrebuința, cel puțin netopit.

Acest rĕu poate deveni din mai multe pricine, pre cum: feliul hranei vacilor, reaua lor ingrijire, ținerea laptelui in loc prea cald, dar mai ales mirosul greu ce-l are locul unde se țin lăpturile.

Deci trebue ca laptele sĕ se țină in vase foarte curate și in locuri nemucegăioase, unde nu se ține nici varză, nici vin nici legume. — i.

---

## Ghicituri.

93) Hoha 'n sus și hoha 'n jos, coada hohii 'i cât hoha? (Cumpĕna.)

94) Am o vacă albă, o duc de coadă la apă? (Cofa.)

95) Me duseiu la voivodeasa, se-mi inceapă cusutură, fără leac de tivitură? (Păunul.)

96) Am o băiețică cu inima cârță (zdremțe) (Lumina.)

97) Noauĕ frați: patru stau, doi se uită, doi ascultă, unul sapă sĕ găsească apă? (Porcul.)

98) Ce trece prin sat și cânii nu-l bat? (Vêntul.)

99) Ce strigă la poartă se-l apere de găini că de câni nu se teme? (Rîma.)

100) Am o pădurice cu o poienițe lângă poienițe 2 luceferei, din jos de luceferei 2 fântânele, sub fântânele o meliță săsească și o fleandură țigănească?

(Pĕrul capului, fruntea, ochii, nările, gura și limba).

---

## Glume.

**Din școala sătească:** Invĕțătoriul: Se-mi spui, Petre, dacă tatăl teu imprumută vecinului sĕu o sută de corone cu șese procente, cât trebue se capete la anul? — Elevul: Doauĕ sute de corone. — Invĕțătoriul: Se-ți fie rușine, umbli de atâta vreme la școală și tot nu mai știi computul! — Elevul: Computul nu-l știu, dar știu pe tata!

I n v ĕ ț ă t o r i u l: „Așa dară calul se ține de clasa animalelor copitoase; și măgariul? — Elevul: Măgari se află in toate clasele!"

**Iritarea.** „Domnule Doctor, mi-ai spus in mai multe rênduri că iritarea 'mi strică și se me feresc de ea." Doctorul: „De bună seamă-ți strică și ai se te ferești de a te irita!" — „Atunci de ce mi-ai trimis eri socoata?"

**Prof. de gimnastică:** Gimnastica e foarte folositoare, că intărește corpul, îl face mai elastic...

U n u l d i n p u b l i c: Ana mea din gimnastică s'a ales cu o mână frântă...

A l t u l: Petrea meu, mulțămită gimnasticei, e schiop pe veci de un picior...

P r o f. d e g i m n a s t i c ă: E! Acelea provin — nu din gimnastică, ci din căzătură! — i.

---

## Posta redacțiunii.

**Dlui V. C. inv. in Jebeliu:** Am primit informațiunea spre orientarea noastră; mulțămită. Așteptăm insĕ și a doua carte promisă, că-ci conferința din Buziaș in 2 Iuliu este mult mai insemnată și merită deplină atențiune.

## Têrgul de producte.

In piaţele din ţerile esterne comerciul este mai vivace, preţurile se urcă incet.

In piaţa din B p e s t a comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sěptěmâna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele variază in preţuri.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sěptěmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sěptěmânei sě urcă la 150,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 5 mii de măji metrice şi se plătea, aměsurat cualităţii, cu 5 fl. 60 cr. — 7 fl. 10 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 4 fl 70 cr.—4 fl 94 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 4 fl 30—4 fl 80 cruceri.

G r â u l este fluctucant. Preţurile variau cu 6 fl 75—7 fl 16 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpěrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 4000 măji metrice, iară preţul se stabili in fine cu 5 fl. 42 cr. — 5 fl. 65 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 47 cr. — 5 fl, 60 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 50 cr. — 5 fl. 60 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 70 cr. — 5 fl. 90 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 4 fl. 70 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată măre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 75 cr. pitică 7 fl. cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 28 fl. vênĕt 32 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 4—6 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 20 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 30 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pământ) au cădut cu 60 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa nuoi 1 fl 60 cr. ca covrigii 2 fl 50 de fabrică 1 fl. 00 cr.

P r u n e sĕrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — A i u l 37 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bine cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 44—52 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In sĕptĕmâna trecută s'au vĕndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

## Bursa de Budapesta din 27 Iuniu 1894.

### Datoriă de stat:

| | | |
|---|---|---|
| Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . . . . . | 4% | 118.60 |
| „ „ „ „ 10.000 . . . . . . . . . | 4% | —.— |
| „ „ „ „ pr. 31 Mart. . . . . . . . | | 118.30 |
| „ „ coroane ung. . . . . . . . . . | 4% | 95.40 |
| „ „ „ „ pr. 20 Mart. . . . . | 4% | 95.10 |
| Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . . . . . . . | 5% | 124.— |
| „ „ „ de stat, 1889, aur., . . . . | 4½ | 127.50 |
| „ „ „ „ „ „ arg. . . . . | 4½ | 103.— |
| Obl. cu premii ung., 100. . . . . . . . . . | | 153.50 |
| „ „ „ „ 50, . . . . . . . . . . . | | 153.50 |
| Obl. de desdaun. regal., am., ung., . . . | 4½% | 101.— |
| „ „ „ „ croate . . . . . | 4½% | 102.— |
| Bonuri rur. ung. . . . . . . . . . . . . . . | 4% | 96.— |
| „ „ croate . . . . . . . . . . . . . | 4% | 99.— |
| Obl. regul. Tisei (Seghedin) . . . . . . . . | 4% | 145.50 |
| „ hipot. croate, 100., . . . . . . . . . . . | 5% | —.— |
| Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100, . . . . . | | —.— |
| Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov. . . . | $4^2/_{10}$ | 98.50 |
| „ „ „ „ „ Febr.-Aug. . . | $4^2/_{10}$% | 98.50 |
| „ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . . . | $4^2/_{10}$% | 98.50 |
| „ „ „ „ „ Apr.-Oct. . . . | $4^2/_{10}$% | 98.50 |
| Renta de aur austr. . . . . . . . . . . . . | 4% | 119.75 |
| Datoria de stat austr. 1854. 250, . . . . . . . | 4% | 150.— |
| „ „ „ „ 1860, 500 . . . . . . | 5% | 147.— |
| „ „ „ „ 1860, 100 . . . . . . | 5% | 159.50 |
| „ „ „ „ 1864, 100 . . . . . . . | | 198.— |
| „ „ „ „ 1864, 50 . . . . . . . | | 198.— |
| Obl. oraş. Budapesta 1890 . . . . . . . . | 4½% | 101.50 |
| Obl. c. fr. bulg. . . . . . . . . . . . . . . | 6% | 119.— |
| „ cu prem. sêrb. 100 fr. . . . . . . . . . | 3% | 38.— |
| „ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) . . | 3% | 39.— |
| „ soc. p. reg. Temeş-Bega . . . . . . . . | 5% | 105.— |

### Bance.

| | |
|---|---|
| Banca anglo-austriaca 120 . . . . . . . . . . . | 154.— |
| „ pe acţii Budapestană 100 . . . . . . . . . | 128.50 |
| „ „ „ a capitalei I emis. 100 . . . . . | 94.— |
| „Hermes“ intreprind. de bani 200 . . . . . . . . | —.— |
| Banca de credit fiumana 80 . . . . . . . . . . . | 120.50 |
| „ „ „ gen. ung. 200 . . . . . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ „ din 31 Mart. . . . . | 442.— |
| „ „ „ pe acţii Budast. 50 . . . . . . . | 54.50 |
| „ „ „ austriacă 160 . . . . . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ din 4 Apr. . . . . . . | 368.50 |
| „ industrială I ung. 150 . . . . . . . . . . | 215.— |
| „ „ şi comerc. ung. 100 . . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ „ din 31 Mart. . . | 114.— |
| „ croat-slavon. 100 . . . . . . . . . . . . . | —.— |
| „ de credit ung. 200 . . . . . . . . . . . | 119.— |
| „ „ „ „ vechiă 100 . . . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ II. emis. 31 Mart. . . . . | 237.50 |
| „ comercială ung. pestană 500 . . . . . . . | 1124.— |
| „ com. şi industr. bpestană 100 . . . . . . . | —.— |
| „ de credit fonciar centrală 500 . . . . . . | 590.— |
| „ creată de escompt 200 . . . . . . . . . . . | —.— |
| „ de escompt şi zarafiă ung. 400 K. . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ „ 31 Mart. . . . . . . | 246.— |
| „ austro-ungară 600 . . . . . . . . . . . . . | 1034.— |
| „ „Unio“ 200 . . . . . . . . . . . . . . . | —.— |

### Scrisuri fonciare.

| | |
|---|---|
| „Albina“, inst. de econ. 5% . . . . . . . . . . . | 102.50 |
| Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani . . . . . | 100.— |
| „ „ „ „ „ 5% . . . . . . . . . . | 101.— |
| „ „ „ „ „ 5½% . . . . . . . . | 101.— |
| „ de credit ardeleană 5% . . . . . . . . . . . | 100.— |
| „ „ „ „ 4½% 40 ani . . . . | 99.— |
| „ „ „ „ 4½% 50 ani . . . . | 98.50 |
| „ credit fonc. din Sibiiu 5% . . . . . . . . . | 102.50 |
| „ „ „ „ „ 5½% . . . . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ „ 6% . . . . . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ „ 4½% . . . . . . . . | 100.50 |
| „ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani . . . . | —.— |
| „ „ „ 106 5% 40 ani . . . . . | —.— |
| „ „ „ „ III. emis. 5% . . . . . . | 102.50 |
| „ „ „ „ IV. emis. 4½% . . . . . | 100.50 |
| „ I. de credit din Timişoara 5% . . . . . . | 102.— |
| „ I. „ „ „ „ 4½% . . . . . | 99.50 |
| Imprumut. bancii ung. hipotec. 4% . . . . . . . | 128.— |

### Sorţuri private.

| | |
|---|---|
| Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100 . . . . . | 178.50 |
| Sorţuri din Buda 40 . . . . . . . . . . . . . . | 63.— |
| „ „ „ st. austr. . . . . . . . . . . . . | 65.— |
| Sorţuri reun. „Io-sziv“ 2 . . . . . . . . . . . . | 3.30 |
| „ „ „ austr. . . . . . . . . . . | 3,60 |
| „ crucea roşie 5 . . . . . . . . . . . . . . | 12 50 |
| „ „ „ austr. . . . . . . . . . . . . | 13.50 |
| Obligaţiunile basilicei 5 . . . . . . . . . . . . | —.— |
| „ „ bpestan . . . . . . . . . | 10.75 |
| „ „ austr. . . . . . . . . . | 11.— |
| „ crucea roşie italien. 25 lire . . . . | 12.50 |
| „ „ „ „ austr. . . . . | 13.50 |
| Instit. de cred. austr. 100 . . . . . . . . . . . | 200.— |
| Crucea roşie austr. 10 . . . . . . . . . . . . . | 19.50 |
| Sorţi Pálffy 40 . . . . . . . . . . . . . . . . | 58.50 |

### Monede.

| | |
|---|---|
| Galbenul ces. şi reg. tesc. . . . . . . . . . . . | 5.90 |
| „ „ „ „ verig. . . . . . . . . . . . | 5.94 |
| „ austr.-ung.-de 8 fl. . . . . . . . . . . | 9.96 |
| „ de 20 franci . . . . . . . . . . . . | 9.92 |
| 20 marce . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 12.28 |
| Lira de aur turcească . . . . . . . . . . . . . | —.— |
| Argintul austr. şi ung. . . . . . . . . . . . . | 11.29 |
| 100 marce germ. in papir . . . . . . . . . . . | 61.37 |
| „ „ „ de bancă pr. 31 Maiu . . . . . | 61.37 |

## Bursa din Bucuresci pe diua de 25 Iuniu 1894.

| EFECTE | Dobêndă | SCADENTA CUPOANELOR | OFERITE cu bani gata |
|---|---|---|---|
| IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE | | | |
| Rentă perpetuă . . . . . . | 5% | Apr.—Oct. | 100¾ |
| „ amortibilă . . . . . . | 5% | Apr.—Oct. | 97½ |
| „ „ din 1892 . | 5% | Ianuarie Iulie | 98 |
| „ „ „ 1893 . | 5% | Ianuarie Iulie | 98½ |
| „ „ 32½ mil. . | 4% | Ianuarie Iulie | 84½ |
| „ „ 50 mil. . . | 4% | Ianuarie Iulie | 83¾ |
| „ „ 274 mil. . | 4% | Ianuarie Iulie | 85½ |
| „ „ 45 mil, . . | 4% | Iunuarie Iulie | 86¾ |
| Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung) . . . . | 5% | Ianuarie Iulie | — |
| Obl. de Stat (conv. rur) . . | 6% | MaiuNoembre | 100¾ |
| „ casei pens. a 300 leĭ . . | 10 | MaiuNoembre | 277 |
| IPMRUMUTURI DE ORASE | | | |
| Obl. ale com. Bucuresci 1883 | 5% | Ianuarie Iulie | 86½ |
| „ „ „ „ 1884 | 5% | MaiuNoembre | — |
| „ „ „ „ 1888 | 5% | Iun.—Dec. | — |
| „ „ „ „ 1890 | 5% | MaiuNoembre | 87¼ |
| IMPRUMUTURI DE SOCIETATI | | | |
| Scris. func. rur. . . . . . . | 5% | Iulie Ianuarie | 92 |
| „ „ urb. Bucuresci . . | 7% | Iulie Ianuarie | 102 |
| „ „ „ „ . . | 6% | Iulie Ianuarie | 100 |
| „ „ „ „ . . | 5 % | Iulie Ianuarie | 87 |
| „ „ „ Iaşi . . . . | 5 % | Iulie Ianuarie | 79½ |
| Obl. soc. de basalt . . . . . | 6% | Iulie Ianuarie | 95 |

| ACTIUNI | Ultim divid. | Valoarea Nomiuala | |
|---|---|---|---|
| Banca naţ. a Rom. . . . . . | 86 | 500 | — |
| Soc. de asig. Dacia-Rom. . . | 35 | 200 | — |
| „ „ „ Naţionala . . | 36 | 200 | — |
| „ „ „ Patria . . . . | — | 100 | — |
| „ rom. de construcţiuni . | 15 | 200 | — |
| „ de basalt . . . . . . . | 30 | 250 | — |
| „pentru fabr. hârtiei . . . . | — | 100 | — |

| MONETE | OFERITE cu bani gata |
|---|---|
| Napoleonul . . . . . . . | — |
| Galbenul austriac . . . | — |
| Coroana germană (marca) | — |
| Lira sterlină . . . . . . . | — |
| Lira otomană . . . . . . | — |
| Imperialul rusesc . . . . | — |
| Florinul austriac de hărtie | — |
| Rubla de hărtie . . . . | — |
| Aur contra argint (agiul) . | 0% |

| CEREALE | Greutatea in libre | OFERITE hectolitrul |
|---|---|---|
| Grâu . . . . . . . | 60 | 8 |
| Porumb . . . . . . | 60 | 5·75 |
| Secară . . . . . . | — | — |
| Ovĕs . . . . . . . | — | — |
| Orz . . . . . . . . | — | — |
| Rapiţă . . . . . . | — | — |
| Fasole . . . . . . | — | — |

| SCHIMB | CURSUL |
|---|---|
| Londra . . cek | 25 41 |
| „ . 3 luni | 25.27 |
| Paris . . cek | 101 |
| „ . 3 luni | 100. 25 |
| Francia . cek | — |
| „ . 3 luni | — |
| Viena . . cek | 203¼ |
| „ . 3 luni | 201¼ |
| „nap. (scurt) | — |
| Berlin . . cek | 124.35 |
| „ . 3 luni | 123.70 |
| Germania . cek | — |
| „ 3 luni | — |
| Amsterdam3 luni | — |
| Petersburg 3 luni | — |
| Belgia . 3 luni | 99.90 |
| „ . (scurt) | — |
| Elveţia . 3 luni | — |
| Italia . . 3 luni | — |

### Prețurile bucatelor din piața Timișoarei.

De la 26 Iuniu 1894.

După notările societății „Lloyd" din Timișoara.

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Grâu, greutatea cualit. | 76 chilog. | per | 100 | chilog. | | 6.50—6.60 |
| „ „ „ | 77 | „ | 100 | „ | | 6.60—6.70 |
| Sĕcară „ „ „ | | „ | 100 | „ | | 4.60—4.70 |
| Orz „ „ „ | | „ | 100 | „ | | 5.50—6.60 |
| Ovĕs, venturat | | per | 100 | chilogr. | . . . . . . | 6.——6.10 |
| Cucuruz, nou | | „ | 100 | „ | . . . . . . | 4.30—4.40 |
| Rapiță, | | „ | 100 | „ | . . . . . . | 8.30—8.40 |

## Tariful zonelor

**pentru căile ferate de stat reg. ung.**

Valid din 1 August 1891

**ntre Timișoara si urmatórele stațiuni.**

### Prețurile comunicațiunii-vecine:

**Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate**

| Zona | I clasa | II clasa | III clasa |
|---|---|---|---|
| 1 | —.30 cr. | —.15 cr. | —.10 cr. |
| 2 | —.40 cr. | —.22 cr. | —.15 cr. |

### Stațiunile comunicațiunii-vecine

| | Zona | | Zona |
|---|---|---|---|
| Beregseu | 2 | Szakálháza | 1 |
| Merczyfalva | 2 | Siag | 1 |
| Recasiu | 2 | Sant-Andras | 1 |
| Remetea | 1 | Jebel | 2 |

### Tariful de zone general

| | Trenuri pers. omnib. sĕu mest. | | | Trenuri accelerate | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Zona | I clasa | II clasa | III clasa | I clasa | II clasa | III clasa |
| 1 | 50 | 40 | 25 | 60 | 50 | 30 |
| 2 | 1.00 | 80 | 50 | 1.20 | 1.00 | 60 |
| 3 | 1.50 | 1.20 | 75 | 1.80 | 1.50 | 90 |
| 4 | 2.00 | 1.60 | 1.00 | 2.40 | 2.00 | 1.20 |
| 5 | 2.50 | 2.00 | 1.25 | 3.00 | 2.50 | 1.50 |
| 6 | 3.00 | 2.40 | 1.50 | 3.60 | 3.00 | 1.80 |
| 7 | 3.50 | 2.80 | 1.75 | 4.20 | 3.50 | 2.10 |
| 8 | 4.00 | 3.20 | 2.00 | 4.80 | 4.00 | 2.40 |
| 9 | 4.50 | 3.60 | 2.25 | 5.40 | 4.50 | 2.70 |
| 10 | 5.00 | 4.00 | 2.50 | 6.00 | 5.00 | 3.00 |
| 11 | 5.50 | 4.40 | 2.75 | 6.60 | 5.20 | 3.30 |
| 12 | 6.00 | 4.80 | 3.00 | 7.20 | 6.00 | 3.60 |
| 13 | 7.00 | 5.30 | 3.50 | 8.40 | 6.50 | 4.20 |
| 14 | 8 00 | 5.80 | 4.00 | 9.60 | 7.00 | 4.80 |

### Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se țin acele stațiuni in comunicațiunea cu Timișióra:

| | Zona | | Zona | | Zona |
|---|---|---|---|---|---|
| Abony | 13 | Kis-Kőrős | 13 | Puszta-Tenyő | 12 |
| Alcsi | 13 | K. K. Dorozsma | 8 | Radna-Lippa | 6 |
| Algyő | 8 | Kistelek | 9 | Rakasdia | 8 |
| Anina | 11 | Kis-Szálás | 12 | Rácz-Szt-Péter | 8 |
| Arad | 4 | Kigyos | 6 | Remetea | 1 |
| Baja | 13 | Konop | 7 | Rekás | 1 |
| Bajmok | 12 | Cornea | 9 | Rom.-Bocșan | 5 |
| Bács Almás | 12 | Cőrpa | 7 | Rőszke | 8 |
| Baziasiu | 8 | Kőtegyán | 10 | Sarkad | 10 |
| Beregseu | 1 | Krassova | 10 | Siag | 1 |
| Berzava | 8 | Krușovacz | 10 | Sámson | 10 |
| Bichisiu | 9 | Curticiu | 5 | Sárafalva | 7 |
| Békesföldvár | 8 | K. Kun-Szálás | 12 | Soborsin | 9 |
| Bel.-Chiseteu | 3 | Kutvőlgy | 10 | Szabadka | 10 |
| Birda | 3 | Lesz | 12 | Sofronya | 4 |
| Bikity-Borsod | 12 | Lizzava | 10 | Srajol | 13 |
| Branyitzka | 12 | Lőkősháza | 6 | Szakálháza | 1 |
| Ciaba | 8 | Logosiu | 3 | Salonta | 11 |
| Csantavér | 11 | Maidan | 9 | Szarvas | 12 |
| Cs. Keresztur | 13 | Maros-Ilia | 12 | Szatymaz | 8 |
| Cséffa | 12 | Mehadia | 11 | Szeged | 7 |
| Csikeria | 11 | Merczyfalva | 1 | Szent-Audrás | 1 |
| Ciongrad | 12 | Mezőberény | 9 | Szent-Hubert | 3 |
| Csorvás | 9 | Mező-Keresztes | 13 | Szolnok | 13 |
| Detta | 2 | Mező-Tur | 11 | Szőregh | 7 |
| Deva | 13 | Militics | 13 | Stam. Moravicza | 3 |
| Fegyvernek | 13 | Mokrin | 11 | Tavankut | 11 |
| Biseric'a-alba | 7 | Moritzfold-Soșdia | 4 | T.-Szlatina | 8 |
| Félegyháza | 11 | Nagy-Kikinda | 4 | Teregova | 9 |
| F.-Vásárhely | 31 | Nagy-Kőrős | 13 | Topolya | 19 |
| Gataia | 3 | Nagy-Szt-Miklos | 7 | Topletz | 12 |
| Gavoșdia | 5 | Nagy-Várad | 13 | Topolovetz | 2 |
| Gerendás | 8 | Német-Bocsán | 5 | Totvárad | 6 |
| Gertenyes | 4 | Német-Ság | 2 | T.-Szt.-Miklos | 11 |
| Gurasada | 12 | Nyársapót | 13 | Uj-Arad | 2 |
| Glogovatiu | 4 | Oravitia | 9 | Vadkert-Tuzlar | 13 |
| Gyertyámos | 1 | Orczyfalva | 1 | Valkány | 7 |
| Gyoma | 10 | Orosháza | 10 | Valizzora | 5 |
| Gyorok | 5 | Oroszlámos | 6 | Varjas | 1 |
| Gyula | 9 | Orsiova | 12 | Váradpüspőki | 4 |
| Halas | 12 | O.-Bessenyő | 6 | Várad Velentie | 13 |
| H. Feketehegy | 13 | Őrményes | 8 | Verbász-Kula | 13 |
| Baile Erculane | 11 | Osi | 12 | Verciorova | 13 |
| Horgos | 9 | Palics | 10 | Versecz | 12 |
| H.-M.-Vásárhely | 9 | Paulis | 6 | Vinga | 3 |
| Jablonicza | 10 | Perjámos | 8 | Vojtek | 9 |
| Iassenova | 6 | Piski | 13 | Zsaguzsen | 5 |
| Iám | 7 | Podporány | 5 | Zám | 12 |
| Caransebes | 6 | Porta Orientalis | 9 | Zombor | 12 |
| Cavaran Sacul | 5 | Puszta Bánrévo | 12 | Zsebely | 3 |
| Kecskemét | 12 | Puszta-Páka | 12 | Zsidovin | 5 |
| Kelebia | 11 | Puszta-Peteri | 10 | Zsombolya | 0 |
| Kétegyháza | 6 | Puszta-Poo | 12 | | |

Toate celelalte stațiuni se țin de zon'a 14.

### Bursa de bucate din Budapesta.

De la 26 Iuniu 1894.

| | | |
|---|---|---|
| Grâu de primavară . . . . . . . . . . . . . . | fl. 7.47 | — |
| „ „ toamnă . . . . . . . . . . . . . . | fl. 7.16 | — |
| Ovĕs de toamnă . . . . . . . . . . . . . . | fl. 5.82 | — |
| „ de primavară . . . . . . . . . . . . . | fl. 5.70 | — |
| Cucuruz per Mai—Iuni . . . . . . . . . . . | fl. 4.76 | — |
| „ „ Iul.—Aug. . . . . . . . . . . . . | fl. 4.98 | — |
| Rapiță . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | fl.10.05 | — |

## Invitare la prenumerațiune.

„Foaia de Duminecă" a diarului „Dreptatea", apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puțin 8 pagine cu ilustrațiuni, este intocmită pentru trebuințele țĕranului român și costă

pe un an fl. 2
pe $1/2$ an fl. 1

(„Dreptatea" care apare in fiecare di de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine abonează „Dreptatea" capetă și „Foaia de Duminecă" gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenți sunt rugați a insema pe cuponul mandatului foaia și timpul pentru care trimit abonamentul, precum și adresele lor corect și legibil.

Adresăm inteligințel noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la țară aboanarea acestui organ menit a contribuí la educațiunea politică, culturală și economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administrațiunei diarului „Dreptatea" in Timișoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

**Administrațiunea.**





S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acțiuni" in Timișoara.